

VASTE COMMISSIE VOOR TAALTOEZICHT

VERGADERING VAN DE VERENIGDE AFDELINGEN
ZITTING VAN 2 DECEMBER 1982

Aanwezig : de heer [REDACTED] ondervoorzitter, die het voorzitterschap
waarneemt

Nederlandse afdeling : de heren [REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED], vaste
leden

Franse afdeling : de heer [REDACTED], ondervoorzitter
de heren [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] en
[REDACTED] vaste leden.

Nr. 13.368/II/P/JL
MTV

De Vaste Commissie voor Taaltoezicht,

Gelet op de klacht van 29 december 1981
tegen de N.V. ZURICH te Brussel wegens het uitsluitend gebruik van het
Frans als voertaal in de ondernemingsraad;

Gelet op de artikelen 60, § 1 en 61, §§ 5 en
6 van de bij K.B. van 18 juli 1966 samengeschaekte wetten op het ge-
bruik der talen in bestuurszaken (S.W.T.);

1. Grondwettelijk en wettelijk kader.

Overwegende dat artikel 23 van de Grondwet
bepaalt dat het gebruik van de in België gesproken talen vrij is; het
kan niet worden geregeld dan door de wet en alleen voor handelingen
van het openbaar gezag en voor gerechtszaken;

Overwegende dat artikel 59bis, § 3 van de G.W. bepaalt dat bovendien de cultuurraden, bij uitsluiting van de wetgever, ieder wat hem betreft, bij decreet het gebruik van de talen regelen voor : "de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en hun personeel, alsmede de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen";

Overwegende dat artikel 59bis, § 1 van de G.W. bepaalt dat de decreten kracht van wet hebben respectievelijk in het Nederlands taalgebied en in het Frans taalgebied, alsmede ten aanzien van de instellingen, gevestigd in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, die, wegens hun activiteiten, moeten worden beschouwd als uitsluitend behorend tot de ene of de andere cultuurgemeenschap;

Overwegende dat artikel 3bis van de G.W. bepaalt dat België 4 taalgebieden omvat : het Nederlands, het Frans, het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad en het Duits taalgebied; dat voor de afbakening van de vier taalgebieden de grondwetgever uitdrukkelijk verwijst naar de toestand, zoals die was vastgesteld door de wet van 2 augustus 1963 op het gebruik der talen in bestuurszaken en nader door de wet van 23 december 1970 omschreven werd;

Overwegende dat, enerzijds, de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap bij decreet van 19 juli 1973 betreffende het taalgebruik in de arbeidsverhoudingen de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en hun personeel, alsmede de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen geregeld heeft, voor wat het Nederlands taalgebied betreft en, anderzijds de Raad van de Franse Gemeenschap bij decreet van 30 juni 1982 is opgetreden inzake de bescherming van de vrijheid van het taalgebruik van de Franse taal in de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en hun personeel, alsook van akten en documenten van ondernemingen opgelegd door de wet en de reglementen;

Overwegende dat artikel 52 van de bij K.B. van 18 juli 1966 samengeschakelde wetten op het taalgebruik in bestuurszaken het taalgebruik regelt bij de private nijverheids-, handels- of financiebedrijven, die gevestigd zijn in de taalgrensgemeenten, in de randgemeenten, in het Duits taalgebied, in het Frans taalgebied en in de gemeenten van Brussel-Hoofdstad;

Overwegende dat artikel 15, littera i van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven het taalgebruik regelt voor de inwendige betrekkingen der ondernemingen; dat deze taalbepalingen niet werden opgeheven door de wet van 2 augustus 1963;

Overwegende dat de heer Saint-Remy in zijn verslag uitdrukkelijk verwijst naar deze wet voor wat de interpretatie van het begrip "exploitatiezetel" betreft; dat de taalbepaling van artikel 15, littera i onaangeroerd blijft;

Overwegende dat artikel 14 van de C.A.O. nr. 9 van 9 maart 1972 (K.B. van 12 september 1972) opgesteld werd in uitvoering van het artikel 15, littera i van de wet van 1948 en bepaalt dat zonder afbreuk te doen aan de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken samengevat op 18 juli 1966, de onderremingsraad de taal zal aanduiden die gebruikt zal worden voor zijn eigen werking en, zo nodig, de maatregelen op taalgebied die de verhoudingen tussen de directie en het personeel kunnen verbeteren;

Overwegende dat overeenkomstig de artikelen 23 en 59, bis, § 3 van de G.W. het taalgebruik geregeld werd bij :

1. De wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven;
2. De wet van 2 augustus 1963 betreffende het taalgebruik in bestuurszaken (S.W.T.);
3. Het decreet van 19 juli 1973 betreffende het taalgebruik in de arbeidsverhoudingen;
4. De C.A.O. nr. 9 van 9 maart 1972 (K.B. van 12 september 1972) ter uitvoering van artikel 15, littera i van de wet van 20 september 1948;
5. Het decreet van 30 juli 1982 van de Raad van de Franse gemeenschap.

Overwegende dat voor wat het tweetalig gebied van Brussel-Hoofdstad betreft, het taalgebruik bij de private nijverheids-, handels- of financiebedrijven geregeld wordt bij de wetten van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven en van 2 augustus 1963 betreffende het taalgebruik in bestuurszaken;

Overwegende dat hieruit blijkt dat de taalbepalingen van het K.B. van 12 september 1972 genomen zijn binnen de grondwettelijk en wettelijk karakter; dat artikel 52 der S.W.T. te Brussel-Hoofdstad uitdrukkelijk het geschreven taalgebruik regelt; dat het mondeling taalgebruik in de schoot der ondernemingsraden geregeld wordt bij artikel 14 van de C.A.O. nr. 9 van 9 maart 1972 (K.B. van 12 september 1972);

Overwegende dat de schriftelijke inlichtingen, bedoeld bij artikel 15 van de wet van 20 september 1948 en bij het K.B. van 27 november 1973, overeenkomstig artikel 52, § 1, 2e lid der S.W.T., in het Nederlands gesteld dienen te worden voor het Nederlandssprekend personeel en in het Frans voor het Franssprekend personeel;

2. Bevoegdheid van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (V.C.T.).

Overwegende dat overeenkomstig artikel 60, § 1 der S.W.T. de V.C.T. tot taak heeft te waken over de toepassing van de bij K.B. van 18 juli 1966 samengeschakelde wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken;

Overwegende dat artikel 61, § 2 bepaalt dat de ministers de V.C.T. raadplegen over alle zaken van algemene aard die de toepassing van deze samengeschakelde wetten betreffen;

Overwegende dat de Minister van Economische Zaken om interpretatie verzocht heeft van het begrip "taal", bedoeld bij artikel 14 van de C.A.O. nr. 9 van 9 maart 1972 (K.B. van 12 september 1972), voor de bedrijven die te Brussel-Hoofdstad gevestigd zijn; dat deze interpretatie niet los van artikel 52 van de S.W.T. gevraagd wordt, maar in het licht van dit artikel; dat de V.C.T. in haar advies dd. 11 juni 1981, nr. 13.052/I/P, waarvan de inhoud volgt onder punt 3, aan de betrokken Minister het gevraagde antwoord heeft verstrekt;

Overwegende trouwens dat artikel 14 van de C.A.O. nr. 9 van 9 maart 1972 (K.B. van 12 september 1972) uitdrukkelijk verwijst naar de bij K.B. van 18 juli 1966 samengeschakelde wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken; dat de redactie van de tekst luidt : "zonder afbreuk te doen aan de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken ...";

3. Interpretatie van de term "taal", bedoeld bij artikel 14 van de C.A.O. nr. 9 van 9 maart 1972.

Overwegende dat deze vraag om advies gesteld wordt binnen het kader van het K.B. van 27 november 1973 houdende reglementering van de economische en financiële inlichtingen te verstrekken aan de ondernemingsraden; dat dit K.B. ook naar artikel 14 van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven, verwijst;

Overwegende dat artikel 15 van deze wet de werkgever verplicht tot het verstrekken van economische en financiële informatie; dat deze informatie een driemaandelijks informatie behelst betreffende de produktiviteit, alsmede inlichtingen van algemene aard, betreffende de gang van de onderneming; dat ook inlichtingen, verslagen en bescheiden die de ondernemingsraad kunnen voorlichten over de bedrijfsinkomsten van de onderneming, op gezette tijden en ten minste bij de sluiting van het maatschappelijk dienstjaar dienen verstrekt of voorgelegd te worden;

Overwegende dat het voormelde K.B. de lijst nog verder aanvult; dat de werkgever verplicht wordt tot het verstrekken van een basisinformatie, een jaarlijkse voorlichting, een periodieke voorlichting en een occasionele voorlichting; dat de inhoud van deze onderscheiden inlichtingen nauwkeurig omschreven wordt bij dit K.B.;

Overwegende dat deze informatie bij de wetten of reglementen opgelegd is en ook bestemd is voor het personeel; dat zij onder de toepassing van artikel 52 der S.W.T. en van het decreet van 19 juli 1973 betreffende het taalgebruik in de arbeidsverhoudingen valt;

Overwegende dat de vraag om advies betrekking heeft op de inlichtingen verstrekt in de ondernemingsraden van bedrijven, gevestigd in Brussel-Hoofdstad;

Overwegende dat artikel 14 van de C.A.O. van 9 maart 1972, algemeen verbindend verklaard bij K.B. van 12 september 1972, bepaalt dat zonder afbreuk te doen aan de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken samengevat op 18 juli 1966, de ondernemingsraad de taal zal aanduiden die gebruikt zal worden voor zijn eigen werking en, zo nodig, de maatregelen op taalgebied die de verhoudingen tussen de directie en het personeel kunnen verbeteren;

Overwegende dat artikel 52, § 1, 2e lid der S.W.T. het taalgebruik voor de akten en bescheiden bestemd voor het personeel regelt; dat het mondeling taalgebruik niet uitdrukkelijk geregeld is bij dit artikel; dat met andere woorden, voor wat het mondeling taalgebruik betreft, te Brussel-Hoofdstad, artikel 14 van de C.A.O. nr. 9 van toepassing zou zijn; dat dit artikel bepaalt dat de ondernemingsraad de taal zal aanduiden ..." dat de ondernemingsraad dus één taal aanduidt (Frans of Nederlands), voor wat het mondeling taalgebruik betreft, terwijl er voor de akten en bescheiden bestemd voor het personeel twee talen opgelegd worden;

Overwegende dat er geen twijfel bestaat over het feit dat de schriftelijke inlichtingen, bedoeld bij artikel 14 van de wet van 20 september 1948 en bij het K.B. van 27 november 1973, overeenkomstig artikel 52, § 1, 2e lid der S.W.T., in het Nederlands dienen gesteld te worden voor het Nederlandssprekend personeel en in het Frans voor het Franssprekend personeel;

A. Doelstelling van de C.A.O. van 9 maart 1972 (K.B. van 12 september 1972).

Overwegende dat de bedoeling van de overeenkomst is de werknemers nauwer te betrekken bij het leven van de onderneming en bij het op de toekomst gericht beleid inzake werkgelegenheid, teneinde een beter klimaat tussen werkgevers en werknemers te scheppen; dat deze doelstelling bereikt zal worden door een betere organisatie van het recht op inlichting en op raadpleging van de werknemers-vertegenwoordigers met eerbiediging van de beheersverantwoordelijkheden en van het

beslissingsrecht van het onderneemingshoofd (artikel 2 van het K.B.);

B. Artikel 15, i van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven.

Overwegende dat dit artikel bepaalt dat de ondernemingsraden alle maatregelen dienen te onderzoeken, die geschikt zijn om de ontwikkeling van de geest van samenwerking tussen het ondernemingshoofd en zijn personeel te bevorderen. O.a. door het gebruik der taal van de streek voor de inwendige betrekkingen der onderneming; waardoor onder meer verstaan worden de mededelingen voorzien bij dit artikel, littera b, de boekhouding, de dienstorders, de briefwisseling met de Belgische openbare besturen;

C. Verslag van dhr. DE STEXHE.

Overwegende dat dit verslag als volgt luidt :

"in het arrondissement Hoofdstad-Brussel worden aan het Franstalige personeel Franse documenten overhandigd, aan het Nederlandstalige personeel Nederlandse documenten; ofschoon de wet geen nadere bepaling geeft van de verdelingsnormen, lijkt het geboden terzake de algemene bepalingen van artikel 18, eerste lid, toe te passen : de documenten zullen dus uitgereikt worden in de taal welke de particulier gebruikt of wenst gebruikt te zien";

Overwegende dat dit artikel 18 thans artikel 19 der S.W.T. is geworden; dat bij dit artikel ook het mondeling taalgebruik wordt geregeld;

Overwegende dat, al regelt artikel 52 der S.W.T. uitdrukkelijk het schriftelijk taalgebruik (akten en bescheiden bestemd voor het personeel), het evenwel impliceert dat het personeel zijn taalkeuze mondeling kan bepalen; dat dit gebeurt door verwijzing naar artikel 19 der S.W.T. (artikel 18 van de wet van 2 augustus 1963), voor wat de indeling der personeelsleden betreft; dat deze taalkeuze bijgevolg het gebruik van het Nederlands en het Frans toelaat en meertaligheid impliceert bij het mondeling taalgebruik der personeelsleden;

Overwegende dat rekening houdende met de doelstelling van de C.A.O. van 9 maart 1972, met de taak opgelegd aan de ondernemingsraden bij de wet van 20 september 1948 en met de toelichting van dhr. DE STEXHE, moet de term "taal", bedoeld bij artikel 14 van de C.A.O., in het meervoud geïnterpreteerd worden;

Besluit om al deze redenen met eenparigheid van stemmen als volgt te adviseren :

Artikel 1.- De leden van de ondernemingsraden van de private nijverheids-, handels- of financiebedrijven, gevestigd te Brussel-Hoofdstad, mogen de taal hunner keuze gebruiken zowel bij hun mondelinge dan schriftelijke werkzaamheden in de schoot van deze ondernemingsraden en de private nijverheids-, handels- en financiebedrijven moeten deze keuze eerbiedigen.

Artikel 2.- Dit advies wordt gezonden aan de klager en aan de N.V. ZURICH te Brussel.

Gedaan te Brussel, 2 december 1982.

De Secretarissen,

De Voorzitter,

